

Vinič

Časopis žiakov a učiteľov
Základnej školy sv. Vincenta
v Ružomberku

Leto 2022

PRÁZDNI NOVÁ VÝZVA: OBJAVME ČARO NAŠICH HRADOV

MOMENTKY ZO ŠKOLSKÉHO ŽIVOTA

ÚVODNÍK

Nebojte sa vybrať si dobro

Ako sa píše vo Svätom písme v Knihe Kazateľ: „Všetko má svoj čas a svoju chvíľu každé úsilie pod slnkom. Svoj čas má plakať, svoj čas má smiať sa. Svoj čas má hľadať niečo, svoj čas má niečo stratiť. Svoj čas má niečo si uschovať, svoj čas má niečo odhodiť. Svoj čas má odmlčať sa, svoj čas má prehovoriť...“

Áno, všetko má svoj čas. Aj tento školský rok, ktorý sa pomaly blíži k svojmu koncu. Určite sa všetci tešíme na prázdniny a už rátame dni do posledného zvonenia. Pre našich deviatakov sú to obzvlášť vzácne dni, pretože už onedlho zatvoria dvere našej školy naposledy.

Milí naši deviataci, čakali ste na túto chvíľu možno celých deväť rokov. Túžili ste naučiť sa čítať a písať, potom dostať sa na druhý stupeň medzi „veľkáčov“, tento rok ste museli zdolať Testovanie 9 a prijímacie skúšky na stredné školy. Teraz sa už tešíte,

aké to bude na strednej, v novom kolektíve, s novými učiteľmi.

Je dobré zamýšľať sa nad budúcnosťou, no nezabúdajte žiť naplno prítomnosť, každé DNES. Z týchto každodenných kúskov prítomnosti sa skladá váš život, ktorý je ako jedna knižnica. Práve sa dopisuje a končí jeden diel vašej knihy života, no zároveň sa otvára nový diel, ešte s nepopísanými stranami. Je na vás, o čom bude táto časť.

Prajem vám, nech je naplnená vašimi snami a túžbami, ktoré vás ženú dopredu k CIELU. Viem, že budete musieť prekonať aj mnohé prekážky, no nech vás to neodradí, pretože cieľom nie je len jeho dosiahnutie, ale celá cesta, ktorá k nemu vedie.

Preto vždy, keď sa ocitnete na križovatke a budete sa musieť rozhodnúť, upriamte svoj zrak na cieľ a nebojte sa vybrať si DOBRO.

Jana Gabúlová, triedna učiteľka 9. A

Časopis Vinič vychádza od roku 1991 ako občasník. Číslo: 2/2022.

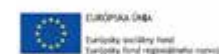
Redakčný tím: Stelka Fričová, Simon Gazda, Sofia Gazdová, Letícia Hermanová.

Editor: Imrich Gazda. **Grafická úprava:** Martin Kuniak. **Návrh layoutu:** Andrej Kmeťo.

Predná obálka: Sofia Gazdová. **Zadná obálka:** Stelka Fričová. **Vydáva:** ZŠ sv. Vincenta,

Nám. A. Hlinku 1145/22, 034 01 Ružomberok. **Kontakt:** vinic.casopis@gmail.com.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk

www.minedu.gov.sk

ZÁVER ŠKOLSKÉHO ROKA SA NIESOL V ZNAMENÍ VÝLETOV A EXKURZIÍ

K záveru školského roka patria konco-ročné výlety a exkurzie. Spomeňme aspoň niektoré. Druháci vyrazili na Oravu, kde objavili slovenské Rio s obrovskou sochou Ježiša Krista, plavili sa Oravskou priehradou a navštívili aj dedinku Krivá, odkiaľ pochádza prvá slovenská blahoslavená – sestra Zdenka Schcelingová.

Šiestaci a deviataci preskúmali Beliansku jaskyňu a pozreli si mesto Poprad. Siedmáci a ôsmaci cestovali do poľského Zakopaného, kde sa pomodlili v Sanktuáriu Matky Božej Fatimskej, prešli sa centrom mesta a zabavili sa v Rabkolande.

Vybraní účastníci exkurzie navštívili čarokrásnu Viedeň, kde zavítali do Prírodovedného múzea, následne do najstaršej ZOO v Európe a napokon si prezreli zámok Schönbrunn s rozprávkovými záhradami.

- Dejepisná exkurzia smerovala do Košíc,
- kde žiaci deviateho ročníka zavítali do Múzea obetí komunizmu, kde sa dokonca zúčastnili natáčania televíznej relácie Reflex.

Na Staré Hory sa zasa vybrala prírodovedná exkurzia, ktorú tvorili naši druháčikovia. Na detskom náučnom chodníku spoznávali zvieratká vyrobené z dreva, v bludisku hľadali otázky a odpovede o lesných živočíchoch a pomodlili sa aj v miestnej bazilike.

A došlo aj na kultúru. Deviataci sa „nahodili do gala“ a vybrali sa do Mestského divadla v Žiline na predstavenie Tri gaštanové kone od Margity Figuli.

BODOVALI SME NA MATEMATICKEJ AJ GEOGRAFICKEJ OLYMPIÁDE

Mário Nemček (7.B) obsadil 2. miesto na krajskom kole geografickej olympiády a rovnako 2. miesto aj na okresnom kole matematickej olympiády. Víťazné priečky len tesne ušli Šimonovi Suchoňovi (7.B), ktorý sa umiestnil na 4. mieste.

Úspešné výsledky dosiahli naši žiaci aj na okresnom kole Pytagoriády. Mário Nemček (7.B) obsadil 1. miesto v kategórii P7, Jakub Škapec (8.A) 2. miesto v kategórii P8 a Ondrej Hadač (6.A) 3. miesto v kategórii P6.

PREHĽAD ĎALŠÍCH UDALOSTÍ

- Ôsmaci a deviataci pripravili pre svojich mladších spolužiakov nezabudnuteľný Deň detí.

- Žiaci, ktorí navštevujú krúžky Atletika a Športové hry pod vedením p. uč. Kordíkovej, reprezentovali našu školu na Atletickom štvorboji zorganizovanom CVČ Elán, odkiaľ si priniesli viacero medailí.

- Svojich zástupcov sme mali aj vo finále regionálnej súťaže mladých chemikov Regiochem, ktorá sa uskutočnila na SOŠ polytechnickej.

- Členovia Turistického krúžku navštívili koncom júna hrad v Starej Lubovni a mariánske pútnické miesto v neďalekej Litma-

novej. Koncom mája zasa preskúmali ruiny Pustého hradu a pozreli si mesto Zvolen.

- V rámci ľudových misií, ktoré v ružomerskej farnosti viedli pátri redemptoristi so svojimi spolupracovníkmi, sa v našej telocvični konal pútavý evanjelizačný program.

- Žiaci viacerých ročníkov sa v rôznych termínoch zúčastnili duchovnej obnovy v Diecéznom centre mládeže vo Važci.

- Staroveký Rím priblížil šiestakom historik Marek Babic, ktorý je dekanom Filozo-

fickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku. O sociálnych sieťach a svete médií zasa prišiel deviatakom porozprávať mediálny odborník Pavel Izrael z Katedry žurnalistiky Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku.

- Jeden z dielov relácie Iba škola, ktorú vysiela televízia Lux, bol venovaný aj našej škole.

Ďalšie informácie zo života
v našej škole nájdete na stránke
www.vincent.edupage.org.

ŠKOLSKÁ HYMNA NÁS MÁ VŠETKÝCH SPÁJAŤ

*O vzniku a význame novej školskej hymny sme sa rozprávali
s pani učiteľkou Teréziou Hadryovou.*

Ako vznikol nápad vytvoriť školskú hymnu?

Tento nápad vznikol postupne. Na začiatku bola myšlienka zjednotiť sa aj takouto formou a vyjadriť tak našu príslušnosť ku škole i hrdosť na ňu. Ďalším krokom bolo, aby hymna bola naozaj naša, teda aby sa na nej v čo najväčšej miere podieľali naši žiaci. Spustili sme súťaž o text, do ktorej sa mohli zapojiť všetci žiaci.

Cieľom tiež bolo, aby si žiaci uvedomili, čo vôbec hymna je, aby vnímali prepojenie so štátnou hymnou, ktorou sa líšime od iných národov, obsahuje kľúčové momenty našej histórie, vedie nás k hrdosti na našu krajinu a k úcte k nej a spieva sa s úctou pri výnimočných príležitostiach.

Kto vyhral súťaž o najkrajšiu hymnu?

Do súťaže prišlo celkovo 13 návrhov a o víťaznom texte rozhodovali opäť všetci, tentokrát celá školská komunita, teda žiaci, rodičia i zamestnanci. Spustili sme hlasovanie, každý si mohol návrhy prečítať a hlasovať za text, ktorý považujú za vhodný, aby sa stal hymnou.

Víťazný text, ktorý získal najviac hlasov, vyšiel z pera Matúša Urbana, žiaka 7. B triedy. Ja som hlasovala tiež za jeho text, pretože spĺňal všetky atribúty, ktoré by mala hymna

obsahovať – prvky, ktoré sú pre našu školu typické, charakteristické, to, čím sa líšime od iných škôl.

Koľko žiakov sa zapojilo do hudobného prevedenia školskej hymny?

Ďalším krokom v tvorbe hymny bolo jej hudobné ošatenie, ktorého sa zhostila moja maličkosť. Aj pri hudobnom spracovaní som chcela zachovať myšlienku, aby to bolo spoločné dielo. Snažila som sa teda melódiu viesť takým spôsobom, aby rozsah tónov bol primeraný, melódia jednoduchá a ľahko spievateľná. A keďže máme na našej škole v každej triede talentovaných muzikantov, hudba hymny zahŕňa rôzne nástroje: husle, viola, violončelo, kontrabas, flauta, gitara, akordeón, africký bubon a, samozrejme, klavír. Celkovo sa teda zapojilo 17 žiakov.

Aký sú ďalšie plány s našou hymnou? Kedy a kde zaznie po prvýkrát?

Hymnu by sme chceli slávnostne nahráť spolu so všetkými vyššie spomenutými nástrojmi, aby na verejnosti prvýkrát zaznela na slávnostnom ukončení školského roka, kedy si ju všetci zaspievame. Podobne ako štátna hymna, aj školská hymna bude znieť pri výnimočných príležitostiach našej školy.

Simon Gazda

DOBRODRUŽSTVO V SLOVINSKOM LESIČNE

Erasmus+ cesta našich žiakov a učiteľov do Slovinska
odštartovala 15. mája.

STARTING DAY

Na ružomerskej vlakovej stanici sme sa po ôsmej hodine ráno rozlúčili s našimi blízkymi a začali sme takmer 14-hodinovú cestu. Prestupovali sme v Bratislave, vo Viedni a v Celje. Šťastne sme dorazili do obce Kozje, kde sme sa pred 23. hodinou ubytovali, aby sme sa dobrým spánkom pripravili na prvý deň nášho medzinárodného pobytu.

Hneď v pondelok ráno po skvelých raňajkách sme nastúpili na pristavený školský autobus Základnej školy Lesično a o 10 minút sme sa už vítali so slovinskými a španielskymi kolegami a deťmi, ktoré sme si pamätali ešte zo slovenskej mobility.

Po krátkom kultúrnom programe každá škola odprezentovala svoje mesto i svoje domovské školské prostredie. Nasledovali zoznamovacie aktivity v skupinách a prvé nesmelé rozhovory detí v angličtine. Poobede nám slovinskí žiaci porozprávali o obci Kozje, ktorou sme sa prešli, prihovarila sa nám starostka obce a vystúpili sme na zručaninu hradu, z ktorého síce zostala len jedna stena, ale ten výhľad zvrchu stál za to.

Po večeri sme sa ešte vybrali na prechádzku večerným Kozjem a dali sme si nočnú zmrzlinu. Naša slovenská je o niečo sladšia, ale boli sme veľmi vďační aj za tú slovinskú.

WORKING DAY

Utorok bol prvým pracovným dňom. Jedným z výsledkov celého projektu bude časopis, v ktorom každá krajina podrobne opíše svoju krajinu, školu, mesto, životné prostredie, typické jedlo...

Začali sme teda pracovať na textoch a pripravovali sme fotky a obrázky v rámci jednej slovenskej skupiny. Druhá skupina zatiaľ vyrábala propagačný plagát s tematikou Slovenska, Ružomberka a Základnej školy sv. Vincenta. Kreslili sme, písali, gúglili, prekladali a hlavne spolupracovali.

Poobedňajší výlet do obce Podsreda, na hrad i pešia túra cez les zážitkovým prírodovedným chodníkom až k bobrom (ktorých sme však, žiaľ, nevideli) boli pre nás záslužnou odmenou.

AMAZING ANIMAL DAY

Stredu sme začali opäť pracovne, a veru bola „very busy“. Vystavili sme všetkých päť počítačov vysokému levelu tvorivej a prekladateľskej aktivity. Zároveň sme v telocvični doťahovali posledné kontúry zviditeľňovania Slovenska.

Poobede sme cestovali do Olimje. Je tam tretia najstaršia „monastery“ výrobná sušených bylín, čajov, mastičiek, kvapiek a sirupčekov pre zdravie, pre-pre-prenádherný kláštor, ktorými nás previedol a so skvelými historkami oboznámil úžasný a vtipný páter Francis.

Hneď vedľa bola čokoládovňa s prírodnou výrobou čokolády, vypočuli sme si proces výroby v tomto maličkom rodinnom podniku, využili sme čas a možnosť prehrabávať sa hrbami rôznych čokoládových produktov a nakúpili sme sladké darčeky pre našich najbližších.

Predtým než sme si dali obrie „family“ pizze ako neskorý obed, išli sme nakrmiť vyše sto kusov vysokej zveri. A veru, bol to

neopakovateľný zážitok na celý život: srnky, srnce a ešte niečo so stočenými rohmi (kto vie názov, vie viac ako my). Mohli sme ich pohladkať, nakrížiť priamo z dlane a vynadívať sa na toto neobyčajné prírodné divadlo.

NATURAL APP DAY

Štvrtok nám už dal najavo, že sa blíži koniec nášho pobytu. Časopis ako jeden z výsledkov projektu je v tlači, naša škola dokonale spropagovaná a spomienkový predmet zbalený: každé dieťa si vlastnoručne nakreslilo logo projektu na prednú stranu trička a dozadu sme sa navzájom podpísali.

Po autogramiáde sme si trsli, spravili spoločnú fotku a zahrali volejbal, teda „volejbal“. To, čo si o tom myslel slovinský telocvikár dokážu pochopiť len naši telocvikári. Na obed boli konečne rezne. Po nich sme sa vydali na dvojhodinovú náučnú Vodnú cestu, kvôli ktorej sme MUSELI používať mobily, ba dokonca si nainštalovať aplikáciu. Počas cesty sme teda plnili úlohy v aplikácii, dozvedeli sa veľa o tunajšej prírode, vypustili jašteričky, ktoré sme niesli vo fľaštičke s vodou, povinne nafotili kvetinky a rastlinky.

Napokon sme si pozreli starú školu, kostol sv. Emy i starodávny pranier. Boli sme opálení, unavení, ale spokojní s ďalším dňom prežitým naplno.

GOOD BYE DAY

Piatok – posledný deň našej dobrodružnej výpravy sa niesol v duchu ochrany prírody. Keďže práve na tento deň pripadol Medzinárodný deň včiel a prezident celosvetového klubu včelárov je Slovinec (Peter Kozmus), vypočuli sme si prednášku o opelení kvetov (pollination).

Zistili sme, že nielen včely opelujú kvety, ale aj ďalšie malé zvieratká. Aby sme im pomohli, vyrobili sme domčeky pre hmyz. Úplne samy, úplne vlastnoručne, normálne sme použili kladivo a klince a dokonca sme čistili prírodné trubičky, ktorými sme domčeky naplnili... Ešte jedna mriežka a už nesieme do školskej záhrady štyri hotely pre hmyz.

Poslednou doobednou aktivitou bolo skúmanie vody z troch rôznych zdrojov. Úlohou detí bolo na chvíľu sa stať skutočnými biológmi, nabrať vodu do skúmavky, rôznymi spôsobmi testovania urobiť rozbor týchto vôd, zapísať si zistenia do tabuľky a napokon rozhodnúť, ktorá voda je najčistejšia. Zvládli sme to perfektne ako profesionáli.

Hovorí sa, že to najlepšie je vždy na koniec. Je to veľká pravda! Predstavte si, VYHRALI SME ŠPORTOVÉ HRY. MY SLOVENKY! O dva body, ale boli sme najlepšie baby v Lesične (súťažili sme v lukostreľbe, v hádzaní vortexovou raketkou, v skákaní vo vreci, v opitom čašníckovi, v prehadzovaní surovým vajíčkom a v preťahovaní lanom).

Po skvelom úspechu sme sa osviežili vodou z praskajúcich balónikov, potom z pohárov, potom z fliaš, potom z hrnca... a viete kto prišiel na záver? DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ ZBOR! IBA KVÔLI NÁM! Okrem dúhy priniesol aj obrovskú a šialenú radosť a šťastie všetkým deťom na ihrisku. A veľa vody, samozrejme. No a už keď sme boli mokří ako myši, prečo sa rovno neokúpať v potoku?

A to nás ešte čakala večera s prekvapením. Bolo ním veeeeeeľa pizze a spoločné stolovanie na vonkajšej terase s rozsvietenými žiarovkami dookola a s možnosťou vlastného výberu piesní na diskotéke. Rušili sme nočný klud v Kozje až do...

Ráno sme sa už zbalené a trochu unavené ešte naraňajkovali, poďakovali za skvelý čas, rozlúčili sa so všetkými a o 8.00 sme rovnakým školským autobusom vyrazili do Celje, odkiaľ sme o 9.17 odcestovali z nádherného Slovinska. Prestúpili sme vo Viedni, v Bratislave a o 19.37 sme sa radostne zvitáli s našimi rodičmi a súrodencami na ružomerskej stanici.

Aj keď sme prežili nádherný a na zážitky bohatý týždeň, boli sme radi, že sme späť. Všetky baby živé a zdravé. Ďakujeme za všetko!

p. uč. Božena Gazdová

SESTRA HERMANA: Na písaní ma baví kreativita aj komunikácia s publikom

*Rozhovor so známou rehoľnou sestrou – satmárkou,
ktorá na našej škole vedie krúžok televíznej tvorby.*

Odkiaľ pochádzate a čo ste vyštudovali?

Pochádzam z neďalekej dedinky, z Ludrovej. Na strednej škole som študovala ekonomiku poľnohospodárstva, neskôr som absolvovala teologické štúdiá, potom slovenčinu a literatúru a teraz dokončujem doktorandské štúdium žurnalistiky.

K písaniu ste mali vždy blízko. Čo vás inšpirovalo založiť si blog a neskôr prispievať aj do novín?

Začala som publikovať v čase, keď ešte internet nebol v každej domácnosti. Myslím, že to bolo v roku

2005. Vtedy som pripravovala na sobáš jeden snúbenecký pár a snúbenec, ktorý pracoval v denníku SME, mi navrhol, či by som témy, ktoré som s nimi preberala, nechcela publikovať ako blogy. Priznám sa, že technicky som to vôbec nezvládala. Bolo to celé také smiešne. Nakoniec mi blog založili v redakcii a ja som sa už len naučila vkladať tam texty.

Čo sa vám páči na písaní?

Najmä to, že je to kreatívna záležitosť. Nie je to niečo statické, treba vymýšľať, v hlave mať pripravené aspoň dva-tri

príbehy, kým človek položí prsty na klávesnicu a začne písať. Ďalšia vec, ktorá sa mi páči na písaní, je to, že sa môžem podeliť so svojimi myšlienkami. Baví ma komunikovať s publikom.

Ako vás napadlo založiť rubriku List sestry Hermány na Postoji? Odkiaľ čerpáte námety?

Keď mi denník Postoj pred rokom ponúkol spoluprácu, hľadali sme nejakú oblasť, ktorá by mi bola vlastná. Nakoľko už 20 rokov pôsobím v školstve, práca s tínedžermi mi je veľmi blízka. Sama mám neter, ktorá je vo

veku 13-ročnej slečny a má aj veľa kamarátok v tomto veku. Ony sú mi inšpiráciou, nadhadzujú mi niektoré otázky a ja im odpisujem vo forma svojich článkov. Tieto dievčatá sú zároveň prvými čitateľkami mojich listov, to je na tom celom veľmi zaujímavé.

Kde ste pôsobili predtým, než ste prišli do Ružomberka?

Smejem sa, že v rámci našej rehole som dostala cestovný lístok „poznaj svoju vlasť“. Miestami môjho pôsobenia boli postupne Košice, Čadca, Vrúcko, Turčianske Teplice, Partizánske, Stará Ľubovňa, Pavlovce nad Uhom, Bratislava, potom opäť Vrúcko, Košice a teraz Ružomberok.

Vraj ste mali pred vstupom do kláštora priateľa, je to pravda?

Je, dodnes sme spolu v kontakte. Má peknú rodinu a dvoch už takmer dospelých synov.

Prečo ste sa potom rozhodli vydať sa cestou rehoľného života?

Keď Pán Boh zavola na človeka, je to veľké tajomstvo medzi nebom a zemou. Ale bolo to veľmi príjemné. A je tam zaujímavá ešte jedna vec. V období, keď som s tým chlapcom chodila, moja mama bola vážne chorá. Vtedy mi rozprávala príbeh, ako ma čakala, aké problémy mala počas tehotenstva, a myslím si, že aj to bol jeden

„Nechcem si plánovať veci veľmi dopredu, ale prežívať naplno to, čo mi ponúka prítomná chvíľa. Som pripravená ísť tam, kam ma Pán Boh pošle, a dostávať zo seba to najlepšie.“

z veľkých impulzov, prečo som sa rozhodla zasvätiť svoj život Bohu.

Už druhý rok vediete na našej škole krúžok televíznej tvorby. Čo sa vám na ňom páči?

Tento mediálny krúžok je zaujímavý v tom, že pracujem s mládežou, ktorá už o televíznom svete veľa toho nevie. Vy ste viac zameraní na sociálne siete, Youtube, Instagram a podobe. Je zaujímavé učiť vás, je to také spoločné objavovanie. Ja objavujem, čo je vo vás a vy zasa objavujete, čo sa skrýva v tom mediálnom svete.

Aké plány máte na leto?

Ukončujem doktorandské štúdium, a to je jeden veľký cieľ, ktorý by som chcela v lete dosiahnuť. A priznám sa, potom si chcem od školy poriadne oddýchnuť. Takže predpo-

kladám, že ma čaká nejaká tá turistika a stretnutia s rodinou. Chceme sa po dlhšom čase všetci stretnúť, keďže počas dvoch rokov pandémie sme nemali žiadne veľké rodinné stretnutie. Chceme si to všetci vynahradiť, stretnúť sa a spoločne si to užiť.

Čo radi robíte vo voľnom čase?

Rada čítam knihy. Objavila som aj čaro audiokníh, čo je pre mňa super, lebo môžem robiť dve veci naraz. Keďže mojím druhým veľkým hobby je háčkovanie, tak súčasne počúvam audioknihy aj háčkujem. Úplne najideálnejšie je, keď svieti slnko a môžem byť pri tom na hojdačke.

Máte nejaký obľúbený citát alebo myšlienku?

Keď mnohí dorážali na apoštola Pavla, že aký bol kedysi a čo všetko narobil, tak on reagoval, že načo sa pozeráť do minulosti, dôležité je, kým je teraz. A vtedy povedal tú známou myšlienku: „Z milosti Božej som tým, kým som.“ To som si od neho osvojila a často si to opakujem. Nechcem si plánovať veci veľmi dopredu, ale prežívať naplno to, čo mi ponúka prítomná chvíľa. Som pripravená ísť tam, kam ma Pán Boh pošle, a dostávať zo seba to najlepšie.

*Sofia Gazdová,
Stelka Fričová*

Desať hradov a zámkov, ktoré by nemali ujst vašej pozornosti

Bratislavský a Spišský hrad či Bojnický zámok poznajú takmer všetci. Ale čo tak si všimnúť aj tieto menej známe, no o to pozoruhodnejšie hrady a zámky?!

DRAČÍ HRÁDOK

Zrúcanina Dračí hrádok sa nachádza pri obci Borinka v Bratislavskom kraji. Stojí v odľahlej časti oddelenej od okolitého terénu. S najväčšou pravdepodobnosťou mal strážnu funkciu. Zaujímavosťou je, že Dračí hrádok nikdy nebol sídlom urodzeného panstva. Hrádok zanikol pri požiari v prvej polovici 15. storočia, pravdepodobne počas husitských vpádov na západné Slovensko. (lh)

OPONICKÝ HRAD

Zrúcanina sa nachádza na západnom výbežku pohoria Tribeč nad obcou Oponice. Je uvádzaný ako majetok magistra Čáka. Hrad je voľne prístupný verejnosti, zachovalé však zostali len obvodové múry a taktiež veľká veža v rámci opevnenia. Podľa legendy bolo miesto, kde neskôr postavili Oponický hrad, obľúbeným cieľom vychádzok Svätopluka. Hovorí sa, že tu zakopal poklad, ale ten nájdeme iba vtedy, keď ho budeme najviac potrebovať. (lh)

POVAŽSKÝ HRAD

Nachádza sa za Považskou Bystricou, nad dedinou Podhradie, na pravom brehu rieky Váh, v smere do Bratislavy. V roku 1543 poškodil hrad veľký požiar. Pri oprave ho rozšírili o predhradie. Do roku 1558 patril Podmanickovcom. Ďalší majitelia, Balassovci, realizovali opravy ostatných budov. Napriek tomu v roku 1631 nepohodlný hrad opustili a presťahovali sa. Z obavy, aby sa nestal sídlom povstalcov, ho cisár nechal v roku 1698 zničiť. Z hradu je nádherný výhľad na rieku Váh a na Manínske vrchy. (sf)

STARÝ ZÁMOK V BANSKEJ ŠTIAVNICI

Starý zámok je hlavnou dominantou mesta Banská Štiavnica, leží západne od Trojičného námestia a je zapísaný do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Dnes je súčasťou Slovenského banského múzea. Vznikol v čase tureckého nebezpečenstva, ktoré ohrozovalo hlavne banské mestá. Vstup do zámku je doplnený o delovú baštu. Najznámejšia legenda spätá so Starým zámkom hovorí o červených mníchoch, ktorí poddaným pomáhali dobrými skutkami, no napokon boli z mesta vyhnaní. (lh)

PUSTÝ HRAD

Zrúcanina Pustý hrad sa nachádza v blízkosti mesta Zvolen. Pozostáva z dvoch častí: z dolného a horného hradu. Istý čas v ňom vládol Matúš Čák Trenčiansky. Viazal sa k nemu legenda o panovačnom kastelánovi. Hrad prechádzal rôznymi stavebnými premenami. V jeho rozvalinách vraj straší zakliaty mních, ktorý ľuďom núka cennosti a volá ich, aby išli s ním. Z hradu je krásny výhľad na mesto. Výstup je síce ťažší, ale stojí to za to. Presvedčili sa o tom aj naši žiaci, ktorí ho v máji navštívili v rámci turistického krúžku. (sf)

HRAD SLOVENSKÁ ĽUPČA

Nachádza v Banskobystrickom kraji nad obcou Slovenská Ľupča. Hrad bol postavený v 13. storočí v nadmorskej výške 440 m. n. m. V roku 1443 však bolo v Uhorsku veľké zemetrasenie, ktoré hrad výrazne poškodilo. Na nádvorí sa nachádza 700-ročná Korví-

nova lipa, ktorá je jednou z najstarších líp v strednej Európe. (sig)

LIPTOVSKÝ HRAD

Ruina sa vypína na vrchu Sestrč v blízkosti Liptovského Mikuláša a Ružomberka. Dal ho postaviť kráľ Belo IV. v 13. storočí, plnil obrannú funkciu. Bol viackrát zničený a následne rozširovaný. V roku 1471 hrad dobyl Matej Korvín a nechal ho úplne zničiť. Hrad je sprístupnený verejnosti, dá sa na neho ísť dvoma cestami – buď z obce Kalameny alebo z obce Bukovina. (sig)

KEŽMARSKÝ ZÁMOK

Stojí na mieste, na ktorom stál v 13. storočí kostol svätej Alžbety. V roku 1462 bol kostol prestavaný na hrad a ten zasa v 17. storočí na zámok. Momentálne v ňom sídli Kežmarské múzeum. Hrad dlho vlastnila rodina Thököly. Štefan Thököly ho totiž kúpil za 13 000 uhorských florénov. (sig)

KAPUŠANSKÝ HRAD

Ide o hradnú zrúcaninu nad obcou Kapušany pri Prešove. Nachádza sa v nadmorskej výške 511 m. n. m. Hrad bol postavený v 13. storočí, mal chrániť kráľovskú cestu z Prešova na sever. Jeho prvým majiteľom bol rod Moglódovcov. Hrad bol niekoľkokrát zničený a opravený. Zbúrali ho v roku 1715. Dodnes však hradné múry stoja do značnej výšky. Hrad je prístupný pre verejnosť. Na hrad vedie pekná lesná cesta a je z neho krásny výhľad na široké okolie. (sog)

HRAD ČIČVA

Zrúcaniny hradu Čičva ležia nad obcou Sedliská v blízkosti Vranova nad Topľou. Hrad sa nachádza vo výške 205 m. n. m. a je sprístupnený verejnosti. V posledných rokoch prešiel výraznou rekonštrukciou. Hrad stavali sedem rokov, od roku 1309 do roku 1316, slúžil ako strážna pevnosť na obchodnej ceste. Po množstve útokov zostala z neho iba zrúcanina. (sig)

Daždivými dňami sa letná zábava nekončí

*Niekoľko učiteliek a žiakov sme požiadali o tipy,
čo robiť, keď teplé letné dni prekryje dážď.*

p. uč. Eva Andrejčáková:

Osobne mám rada daždivé letné dni. Vtedy sa dostanem k dobrej knihe, alebo sa zatvorím do ateliéru a venujem sa svojej záľube. Zatvorím si oči a vytváram svojich anjelikov alebo šperky.

sr. Vojtecha:

Mňa vždy poteší dobrá kniha, hudba, rozhovor s milou osobou, tvorivá ručná práca alebo pečenie koláčika.

p. uč. Marianna Poláková:

Počas daždivých letných dní sa môže čítať dobrá kniha, vymýšľať nové alebo nájsť už vymyslené hry a zahrať sa s príbuznými. Zhotoviť darček, či už namaľovať, vyrobiť, upiecť, v prípade potreby použiť. Urobiť si hrané divadlo, tieňové či vlastne zhotovené báby.

p. uč. Mária Nemčeková:

Leto so sebou prináša dni slnečné aj daždivé. Počas slnečných dní robíme vychádzky do prírody, no a keď príde dážď, tak musíme vonkajšie aktivity na chvíľu zanechať. Vtedy väčšinou čítam knižky alebo

časopisy, študujem, ktoré bylinky idem pozbierať v prírode, aby som ich mohla následne usušiť a v zime pripraviť voňavý bylinkový čaj. Takže, či prší alebo svieti slnko, vždy robím niečo užitočné a zároveň potešujúce dušu.

Simeon Herman (4.A):

Keď vonku prší, tak buď pozerám Nebezpečnú silu, alebo sa hrám. Sestra mi niečo prečíta, a tak prežívame daždivé dni. Celá rodina si zahráme nejakú spoločenskú hru. Niekedy sa aj zahrám na mobile, alebo len tak oddychujem.

Lucas Samuel Kutel' (8.A):

Človek sa môže počas daždivých dní nudiť. Či už ste

rodič alebo dieťa, daždivý deň vám môže pokaziť plány, ale nikdy to neznamená, že nemôžete mať zábavu. Niektorí ľudia radi sedia na gauči pri televízore, ale sú aj nadšenci športu, ktorí si pôjdu zabehať aj po daždi. Veľa ľudí možno nič nenapadá, takže počítač, tablet či mobil nikdy nie je na škodu. Nie je to však jediné riešenie. Napríklad ja rád hrám florbal, ale keď si ho vonku pre dážď zahrať nemôžem, urobím si zo stola bránku a cvičím si strely vnútri. Aj pokec s kamarátmi cez Discord nie je od vecí. Niekedy si človek môže zdriemnuť alebo podvečer sledovať oblohu cez okno. Podstatou je, že dážď nie je dôvod, prečo by sme sa mali nudiť.

Theresia Fričová (8.B):

Cez letné daždivé dni sedím s naším psom na hojdačke a pozerám ako prší. Keď prší veľmi husto, behám s ním po daždi. Je to zábavné, no radšej mám, keď svieti slnko, je teplo a môžeme ísť s kamarátmi na korčule.

Letícia Hermanová

Kedysi sa do školy chodilo aj v sobotu a popoludní, žiaci mávali uhoľné prázdniny

Rozhovor Lukáša Kucbela (9.B) so starými rodičmi
o ich spomienkach na školské časy.

Starý otec, stará mama chcel by som sa vás opýtať, ako si spomínate na svoje školské časy?

Starký: Keď sme my chodili do školy, tak sme mali vyučovanie šesť dní v týždni, čiže aj v sobotu.

Starká: Ja si pamätám, že sme mali uhoľné prázdniny.

Uhoľné prázdniny? Čo to bolo?

Starká: V našej dobe, keď bol nedostatok uhlia v krajine počas zimy, tak nám dali uhoľné prázdniny. To znamenalo, že sme dostali veľa úloh a učili sme sa z domu, pokiaľ bol sneh a nízke teploty.

Čiže ste to mali podobné, ako my cez pandémiu. (Smiech.) S tým rozdielom, že ste sa neučili prostredníctvom online hodín, ale sami doma. Mali ste aj preskúšanie po návrate do školy?

Starká: Áno, samozrejme.

Viete mi ešte povedať o niečom zaujímavom z vašich školských čias?

Starká: Napríklad to, že na základnej škole sme chodili na striedavé vyučovanie, jeden týždeň doobeda a druhý týždeň poobede.

Prečo?

Starký: Po vojne bolo veľa detí a málo škôl, a tak sme sa so spolužiakmi museli v škole striedať.

Počul som, že v minulosti chodili žiaci aj na brigády.

Starká: Áno, začiatkom školského roka sme chodili na zemiakové brigády. Ja som

ich mala veľmi rada, lebo som sa mohla uliať zo školy. (Úsmev.)

Ako dlho trvala taká zemiaková brigáda?

Starká: Záviselo to hlavne od počasia. Ak bolo pekne, tak trvala aj dva-tri týždne. Ale keď pršalo, tak sme sa vrátili do tried a vyučovanie pokračovalo.

Aké boli vaše obľúbené predmety?

Starký: Najradšej som mal hodiny matematiky, botaniky, zoológie a zemepisu.

Starká: Moje obľúbené predmety boli slovenčina, výtvarná, telesná a taktiež praktické vyučovanie, čiže práce na poli a v dielni.

Práce v dielni? Robili tam aj dievčatá?

Starká: Áno, samozrejme, že aj dievčatá. V dielnach sme vyrábali rôzne veci, napríklad vešiaky. Jeden mám stále v skrini, už vyše šesťdesiat rokov. Na poliach sme rýľovali, učili sa sadiť zeleninu a mnoho iného.

Ešte mám jednu otázku na záver, a to, či ste v škole robili nejaké šibalstvá a aké to malo následky?

Starký: Keď sme chceli mať kratšiu hodinu, tak sme cez prestávku nahádzali do pece dymogam, čo bol prostriedok na zabíjanie múch. Potom bolo všade veľa dymu a tým pádom nás učiteľka vyhnala z triedy, kým sa všetko nevyvetralo. (Smiech.) Po tomto šibalstve sme boli celá trieda na koberčeku u riaditeľa. Následne sme ostali po škole a museli sme písať trest alebo sme museli zametať školský dvor či odpratávať sneh.

Animant – hlavná hrdinka **KRONÍK PRACHU** (CooBoo, 2021) od Liny Rinovej – je mladé a rojčivé dievča z dobrej rodiny. Snaží sa utiecť pred nezmyselnou budúcnosťou, ktorú pre ňu pripravuje jej matka. Najkrajšie šaty, dôstojné plesy a hľadanie manžela. Tento svet pozlátky však Animant ani trochu neláka. Zo všetkého najradšej trávi čas vo svojej izbe s nosom zaboreným do kníh. Realitu od seba prudko odháňa ostrými rečami a sarkastickými poznámkami.

Jedného dňa však do ich domu zavíta strýko, ktorý jej ponúkne neodolateľnú príležitosť – pracovať v univerzitnej knižnici priamo v Londýne. Animant je celá bez seba, nadšene súhlasí a o pár dní opúšťa svoje nudné rodné mesto a orlí drobnohlád jej matky a vydáva sa v ústrety veľkomestu.

Obklopená najrozličnejšími knihami sa len ťažko dokáže sústrediť na realitu. Napriek tomu jej už i tak rozptýlenú pozornosť narúša vedúci knihovník – najprotivnejší muž na celom svete. Animant je zúfalá, začínajú v nej kolovať city, ktoré nikdy nepoznala. Lebo, čo keď Thomas Reed je ten pravý? A čo keď nie?

Letícia Hermanová

Alea je 11-ročné dievča, ktoré žije so svojou pestúnkou Marianne v Hamburgu. O svojej pravej matke toho nevie veľa. Keď bola ešte bábätko, odovzdala ju na pláži Marianne a povedala jej, aby sa o ňu postarala. Upozornila ju však na to, že Alea má alergiu na studenú vodu a kontakt s ňou by jej mohol spôsobiť smrť. Potom navždy zmizla.

Keď Marianne jedného dňa dostane infarkt a musí ísť do nemocnice, Alea nevie, kto sa o ňu postará. Pri túlaní sa po prístave narazí na skupinku troch detí, ktoré bývajú na lodi a hovoria si Alfa Cru. Alea vie, že riskuje život, no prijme ich pozvanie na loď.

Spolu sa vydajú v ústrety dobrodružstvu. Podarí sa Alei zistiť, čo znamenajú zvláštne chrasty medzi jej prstami, čo s tým má spoločné alergiu a kto sú jej rodičia, ak ešte vôbec žijú?

Kniha spisovateľky Tanye Stewnerovej **Alea, dievča mora: volanie z hlbín** (Fragment, 2017) je určená pre dievčatá od 10 rokov. Má ešte sedem ďalších pokračovaní, na vydanie posledných dvoch zatiaľ netrpezlivo čakáme.

Stelka Fričová

RUŽE A MYDLOVÉ BUBLINY (Fragment, 2017), kniha od spisovateľky Sonji Kaiblingerovej, rozpráva príbeh 14-ročnej Abby, ktorá nezná svoj seriál Ashworth Park. Jej sestra Deborah ho naopak zbožňuje. Pozerá ho každý deň.

Abby si v jeden večer sadne ku nej, robí svoju obľúbenú činnosť a smeje sa zo sestrinho seriálu. Keď ju Deborah pošle preč, Abby začuje hudbu s Ashworth Parku, aj keď sa v telke akurát nehrá. Začne jej pri tom vibrovať a svrbieť ruka a potom celé telo. A zrazu všetko pohltí tma...

Abby sa zobudí na tom najhoršom mieste – na trávniku v seriálovom Ashworth Parku.

No a keď sa do nej zalúbi Julian, seriálový krásavec, všetko sa iba zhorší. Abby zažije v Ashworth Parku dobrodružné, zamilované, ale aj vtipné chvíle.

Sofia Gazdová

Kniha Wendy Massovej **ZAKLIATE JEDENÁSTE NARODENINY** (Slovart, 2015) rozpráva príbeh o Amande a Leovi. Deň Amandiných narodenín mal byť super, no zrazu sa všetko pokazí. Jej ocko, ktorý mal robiť DJ a zabávača na oslave, ochorel, jej sa nevydaril konkurz do gymnastického krúžku a mamku vyhodili z práce. Navyše, nemôže ich oslavovať so svojím najlepším kamarátom Leom, s ktorým oslavovala narodeniny

po minulé roky. Na ich poslednej spoločnej oslave totiž Amanda počula, čo o nej Leo povedal, zranilo ju to a odvtedy sa spolu vôbec nebavia.

Oslava nedopadne vôbec dobre, takmer všetci kamaráti uprednostnia Leovu oslavu. A tak večer, keď ide spať, teší sa, že má tento strašný deň konečne za sebou. No ráno zistí, že sa jej narodeninový deň opakuje. A potom zase. A zase, a zase... Čo sa to stalo? Ako je možné, že prežíva ten istý deň stále dookola a neuvedomuje si to nikto, iba ona? A prečo sa to všetko vôbec deje?

Sofia Gazdová

RELAX

ZA HRŠŤ VTIPOV

Synček ukazuje vysvedčenie a matka mu hovorí: „No, syn môj, to vysvedčenie nie je najkrajšie!“ „Ale mama,“ hovorí syn, „vysvedčenie predsa písal pán učiteľ, a nie ja!“

Idú škôlkari do ZOO a vidia tam zebra. Pani učiteľka sa pýta, aké je to zviera, pričom im prezradí iba tri prvé písmenká: z, e, b... Malý Jurko sa prihlási a hovorí: „Žeby lev?“

Ako spoznáte, že je vonku tropické počasie? Keď vám sliepka znesie vajcia natvrdo.

„Mama, predstav si, náš pán učiteľ ešte nikdy nevidel koňa!“ „Ako je to možné?“ reaguje mama. Synček odpovedá: „Na výtvarnej som nakreslil koňa a on nevedel, čo to je!“

„Pán kaplán, je Pán Boh chorý?“ pýta sa Zuzka. „Ako si na takú otázku prišla?“ čuduje sa pán kaplán. „No, mama čítala v novinách, že Pán Boh k sebe povolal doktora Nováka.“

KEĎ SI NEROZUMIEME...

*Vy nechápaví a ťarbaví srdcom... (Lk 24, 25).
Oni tie slová nechápali a spýtať sa ho báli...
(Mk 9, 32).*

Človek v komunikácii s týmto svetom a s inými ľuďmi využíva rôzne prostriedky. Najčastejšie sa dorozumievame cez slová, či už vyslovené alebo napísané. Ale slová nie sú jediný spôsob komunikácie. Môžu to byť i rôzne gestá, obrazy, postoje, zvuky, farby a mnoho ďalších prostriedkov, ktoré nám pomáhajú vstúpiť do dialógu s inými.

Napriek toľkým možnostiam sa neraz stáva, že si nerozumieme. Možno sme si teraz spomenuli na nejaké nedorozumenie, ktoré mohlo byť zábavné a vyvolať úsmev na tvári. Alebo to bolo nedorozumenie, ktoré nás v srdci zabolelo a spôsobilo nepokoj.

Veď nakoniec aj v živote Ježiša nachádzame udalosti, pri ktorých vyčítal svojim učeníkom, že mu nerozumejú a nechápu jeho slovu.

Kde najčastejšie robíme chybu pri komunikácii, nám pomôže objasniť príbeh o učnom mudrcovi, ktorý z veľkej slávy, namyslený na svoje vedomosti, spýšnel.

Raz po celodennom putovaní pod horúcim slnkom úplne vysmáadol. I tu zrazu uvidel malý slamený domček so studňou stojaci opodiaľ murovaného, neobývaného domu. Keď zbadal stáť pri studni ženu, šiel a požiadal ju o vodu. Načrela mu zo studne, no kým mu ju podala, zohla sa a vhodila mu do krčahu pár listov zo stromu.

Mudrc sa urazil, no nepovedal jej na to nič. V duchu si však hovoril: „Ako sa jej za to pomstím? Toto si dovolila urobiť mne? Mne?!“ A povedal jej: „Ďakujem ti za vodu, žena. A aj sa ti za ňu radou odplatím. A čože ty bývaš v tejto chudobnej chatrči a tu hľa, murované stavenie nechávaš prázdne stáť? Len sa ty tam nasťahuj, aj deťom bude lepšie.“ To povedal, lebo vedel, že tí, čo tam kedysi žili, všetci pomreli, lebo dom bol postavený na zlom mieste.

„Ako často vo svojej domýšľavosti odsudzujeme iných za veci, ktoré sme im neprávom pripísali?“

Keď po dlhých rokoch znovu prechádzal krajom, zastavil sa pozrieť, ako sa tej žene vodí. Pozerá a hľa, detvákov pribudlo a aj vyrástli a zdravie z nich len tak sršalo. I opýtal sa ženy: „A to tu stále žijete a ste stále takí zdraví?“ Ona odvetila: „Áno, odvtedy, ako ste mi to poradili. S každodennou láskou sa tu starám o môjho muža i deti.“

Prekvapený jej dobrotou sa pýtal ďalej: „A prečo si mi teda hodila lístie do vody, ktorú si mi podala?“ „Vieš, voda v studni je veľmi chladná a videla som, že si rozpálený. V smäde by si bol pil hltavo a voda by ti zaškodila. Ale pretože som ti tam hodila listy, musel si piť pomaly.“

Učenec zaraz odišiel preč zahanbený tým, že ho v múdrosti predišla obyčajná nevzdelaná žena. Vedomý si toho, ako zle sa k nej zachoval, priznal si svoju hlúposť a prestal byť namyslený.

Ako často vo svojej domýšľavosti odsudzujeme iných za veci, ktoré sme im neprávom pripísali? Možno túto chybu robíme preto, lebo do komunikácie málo zapájame srdce.

Dovoľme preto pri najbližšom nedorozumení nášmu srdcu, aby tiež malo svoje slovo. Láska v srdci má totiž tendenciu vždy predpokladať dobro v konaní druhého a to nás uchráni od mnohých nepochopení.

Tam, kde spolu s ústami hovorí aj srdce, tam si človek s človekom rozumie...

Florián Volf, školský kaplán

MOMENTKY ZO ŠKOLSKÉHO ŽIVOTA

PRAJEME VÁM SLNEČNÉ DNI!

